

**STATUT
SINDIKATA DELAVCEV
DEJAVNOSTI ENERGETIKE
SLOVENIJE**

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

1.

Sindikat delavcev dejavnosti energetike Slovenije (v nadaljevanju: SDE) je samostojna, prostovoljna, demokratična, nestrankarska stanovsko-interesna panožna organizacija, v katero se delavci dejavnosti energetike v R Sloveniji včlanjujejo zato, da bi v njej na organiziran način izražali in uresničevali svoje posebne in skupne interese, ter uveljavljali in varovali svoj ekonomski, pravni in socialni položaj, pravice delavcev in članov sindikata v skladu s programskim dokumentom in statutom SDE, temeljnim programskim dokumentom in statutom Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, z mednarodnimi konvencijami ter načeli pravne države.

2.

O ustanovitvi, razdružitvi ali ukinitvi SDE in združevanju z drugimi sindikati odloča kongres SDE Slovenije na podlagi predhodne odločitve članstva SDE.

Odločitev je sprejeta, če zanjo glasuje 2/3 vseh delegatov kongresa.

Pobudo za združitve, razdružitve ali ukinitve SDE lahko da najmanj 10 % članov, in sicer Konferenca sindikata posamezne dejavnosti, letna konferenca ali kongres SDE Slovenije.

Razdružitve je možna samo ob koncu koledarskega leta in po izteku najmanj šestmesečne napovedi razdružitve. V tem primeru morajo vse organizacijske strukture SDE do razdružitve oz. izstopa, poravnati vse svoje organizacijske in statutarne obveznosti.

3.

SDE s svojo organiziranostjo in delovanjem usklajuje in uresničuje interese članov sindikata posameznih dejavnosti energetike v Republiki Sloveniji ter sprejema, načrtuje in opravlja naloge in akcije, ki so v skupnem interesu članstva.

4.

Član SDE je temeljni subjekt oblikovanja, uveljavljanja in preverjanja politike in delovanja Sindikata delavcev dejavnosti Energetike Slovenije.

5.

SDE Slovenije deluje po načelih solidarnosti in vzajemnosti.

6.

Odnosi v SDE temeljijo na samostojnosti, enakopravnosti in odgovornosti članov, organizacij in organov pri oblikovanju, sprejemanju in uveljavljanju skupnih odločitev.

7.

SDE Slovenije združuje delavce dejavnosti:

- elektrogospodarstva,
- premogovništva in drugih rudnikov,
- proizvodnje in predelave, distribucije in prodaje nafte, naftnih derivatov ter plina,
- rudarsko gradbenih in drugih rudarsko investicijskih oz. vzdrževalnih del,
- oskrbe s toplotno energijo in oskrbe mest in naselij s plinom,
- ter drugih.

8.

SDE Slovenije se v skladu s svojim statutom, programom in zaradi skupnih interesov, povezuje v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije (v nadaljevanju: Zveza) – katere soustanovitelj je – ter z drugimi sindikati.

2. člen

Ime sindikata je: **SINDIKAT DELAVCEV DEJAVNOSTI ENERGETIKE SLOVENIJE**.

Okrajšano se uporablja kratica "SDE SLOVENIJE" ali samo "SDE".

Sedež SDE Slovenije je v Ljubljani, Dalmatinova 4.

3. člen

SDE Slovenije je:

- samostojni nosilec odločitev in akcij, ko gre za ekonomski, pravni in socialni položaj ter zaščito članov sindikata in delavcev dejavnosti energetike v Republiki Sloveniji;
- partner, nosilec in pogajalec pri uveljavljanju interesov delavcev dejavnosti energetike v R Sloveniji iz delovnega razmerja in pri sklepanju ter uveljavljanju kolektivnih pogodb dejavnosti;
- demokratični prostor za izražanje posameznih in posebnih interesov in za njihovo usklajevanje v okviru SDE, ter v Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije ter zunaj nje;
- pooblaščen predlagatelj za začetek postopka pred ustavnim sodiščem.

4. člen

Temeljne naloge in cilji SDE so:

- usklajevanje skupnih interesov članstva in njihovo zastopanje ter uveljavljanje v institucijah države in delodajalcev;
- spremljanje ekonomskega in socialnega položaja članov SDE, oblikovanje stališč in zahtev ter njihovo uveljavljanje v državnih in drugih institucijah, kjer oblikujejo in sprejemajo zakone in ukrepe, ki zadevajo ekonomske in socialne pravice ter položaj članov;
- uveljavljanje ustreznih delovnih in socialnih pogojev članov SDE;
- sklepanje in uveljavljanje kolektivnih pogodb;
- izboljševanje varstva pri delu in humanizacije dela;
- razvoj, uveljavljanje in varovanje pravic delavcev pri soupravljanju družb;
- uveljavljanje pravic iz dela in svobode izbire zaposlitve ter zaposlovanja pod enakimi pogoji v vseh oblikah lastninskih odnosov;
- varovanje sindikalnih pravic in svoboščin, ki temeljijo na svobodi sindikalnega delovanja;
- pravica zastopanja in uveljavljanja sindikalnih interesov in zahtev na mestih odločanja, varovanje pravic in svoboščin člana ter svobodna izbira sindikalnega boja, vključno pravice do stavke;
- varovanje delovne in osebne nedotakljivosti sindikalnih predstavnikov - zaupnikov pri izvajanju sindikalnih nalog in ciljev;
- izobraževanje in usposabljanje članov, voljenih in imenovanih predstavnikov SDE ter strokovno izobraževanje sindikalnih zaupnikov, članov sveta delavcev;
- zagotavljanje brezplačne pravne pomoči in zaščite pri varovanju pravic članov iz delovnega

- razmerja;
- razvijanje solidarnosti in vzajemnosti;
 - socialna pomoč članom SDE;
 - sodelovanje in usklajevanje skupnih interesov s sindikati dejavnosti, ki so člani Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in z drugimi samostojnimi sindikati v R Sloveniji;
 - povezovanje in sodelovanje s sindikati drugih dežel in mednarodnimi organizacijami ter njihovimi združenji in institucijami.

II. ČLAN SDE SLOVENIJE

5. člen

V SDE Slovenije se lahko včlani vsak delavec, ki je v delovnem ali pogodbenem razmerju v eni izmed dejavnosti, naštetih v 7. točki prvega člena temeljnih določb tega statuta.

V SDE Slovenije se lahko včlanijo tudi delavci sorodnih ali drugih dejavnosti in upokojenci ter delavci, ki so kot presežek ostali brez dela v dejavnostih, naštetih v 7. točki prvega člena temeljnih določb tega statuta.

6. člen

Članstvo v SDE je prostovoljno. Delavec postane član SDE, ko podpiše pristopno izjavo, s katero izjavlja, da sprejema program in Statut SDE Slovenije.

Včlanitev se opravi pri sindikalnem zaupniku v sindikatu družbe ali na sedežu SDE Slovenije.

Z včlanitvijo prejme član člansko izkaznico, ki je last SDE. Oseba, ki ji je prenehalo članstvo, mora člansko izkaznico vrniti.

Predsednik-sindikalni zaupnik sindikata družbe, oziroma sindikalni predstavniki druge oblike organiziranja SDE, so dolžni novega člana seznaniti z njegovimi pravicami, ugodnostmi in dolžnostmi oziroma programom in statutom SDE Slovenije ter pravili sindikata družbe.

7. člen

Članstvo v SDE Slovenije ohranijo člani, ki služijo vojaški rok, ki so na porodniškem dopustu, ki so začasno nezaposleni, člani, ki jim je prenehalo delovno razmerje zaradi ukinitve delovnega mesta ali stečaja oziroma delavci – člani sindikata, ki so kot presežek ostali brez dela v dejavnostih, opredeljenih v 7. točki prvega člena temeljnih določb tega statuta.

8. člen

Član SDE ima naslednje pravice in dolžnosti, ki jih uresničuje posamično in skupaj z drugimi člani:

1. Član ima pravico:

- da svobodno izraža svoje interese in jih usklajuje z interesi drugih članov ter da sodeluje pri oblikovanju, sprejemanju in uveljavljanju sindikalne politike,

- da neposredno, aktivno sodeluje v akcijah sindikata družbe in SDE Slovenije,
- da neposredno uveljavlja sindikalna stališča in zahteve v svojem okolju,
- da voli, in je voljen, v organe SDE in organizacije sindikata, s katerimi se le-ta povezuje,
- da predlaga pristojnemu organu ugotavljanje odgovornosti članov organov in nosilcev funkcij SDE ter članov organov sindikata, s katerimi je SDE povezan, in da predlaga oziroma zahteva njihov odpoklic, če niso aktivni ali če ne uresničujejo sprejete sindikalne politike oziroma sklepov in stališč,
- do brezplačne pravne pomoči in zaščite v sporih iz delovnega razmerja in kolektivne pogodbe,
- do strokovnega izobraževanja in usposabljanja za potrebe sindikalnega dela,
- do drugih pravic v skladu s programom in internimi akti SDE Slovenije.

2. Ugodnosti člana so:

- pomoč pri iskanju zaposlitve,
- pomoč iz solidarnostnih skladov,
- članstvo in pomoč v sindikalnih hranilnicah in posojilnicah,
- pomoč iz stavkovnega sklada za primer stavke,
- letovanje v objektih sindikalnega turizma in pomoč za preventivno zdravljenje, okrevanje in počitniški oddih,
- sodelovanje v sindikalnih rekreativnih in kulturnih dejavnostih,
- ugodna nabava osnovnih življenjskih potrebščin v sindikalnih konzumih in zadrugah ter drugih trgovskih podjetjih.

Član pridobi pravico do navedenih ugodnosti tri mesece po datumu včlanitve v SDE Slovenije.

Določilo iz predhodnega odstavka tega člena ne velja za na novo zaposlene delavce, delavca, ki postane član po prenehanju njegove funkcije iz 9. člena in člana po 12. členu tega statuta.

Po sprejemu dokončnega sklepa o črtanju in izključitvi iz članstva sindikata delavec ne more več uveljavljati ugodnosti člana.

O uveljavljanju ugodnosti člana po drugi, tretji (le v primerih, če sindikat družbe še nima o tem sklenjene posebne pogodbe s sindikalno hranilnico oz. posojilnico) in četrti alineji, odloča pristojni organ SDE..

3. Dolžnosti člana so:

- da plačuje članarino,
- da deluje v skladu s programskimi in statutarnimi akti organizacij SDE,
- da aktivno sodeluje v akcijah organizacij in organov SDE ter se zavzema za uveljavljanje sindikalne politike v svojem okolju,
- da se opredeljuje do vseh oblik in metod sindikalnega boja.

Uresničevanje posameznih pravic in dolžnosti se v skladu s tem statutom podrobneje opredeli v izvedbenih aktih sindikata družbe in drugih oblikah organiziranja sindikata ter SDE.

9. člen

Direktor, člani uprave in delavci s posebnimi pooblastili, ki odločajo o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev, za čas opravljanja take funkcije ne morejo biti člani SDE Slovenije. V primeru, da je delavec pred nastopom na takšno funkcijo bil član sindikata, se mu, z njegovim soglasjem, članstvo zamrzne.

V tem času mu vse sindikalne pravice, ugodnosti in dolžnosti mirujejo.

10. člen

1.

Članstvo v sindikatu dejavnosti preneha:

- z izstopom na podlagi pisne izjave,
- z včlanitvijo v drug sindikat dejavnosti Slovenije,
- s črtanjem, če zaradi neopravičenih razlogov ne plačuje članarine ali če je postal delodajalec oziroma delavec s posebnimi pooblastili in ni dal svojega pisnega soglasja, da mu članstvo zamrzne,
- z izključitvijo, če je grobo kršil določila ali deloval v nasprotju s tem statutom, če je ravnal v škodo sindikalnega premoženja ali če je drugim članom sindikata preprečeval sodelovanje v stavki, ki jo je organiziral sindikat.

2.

Sklep o črtanju ali izključitvi sprejme sindikat družbe, v kateri je član organizacijsko povezan.

Predsedstvo SDE Slovenije lahko izključi člana - nosilca funkcije organizacije ali organa SDE Slovenije, če je le-ta grobo kršil določila ali deloval v nasprotju s statutom SDE Slovenije in v njegovo škodo.

Zoper sklep o črtanju ali izključitvi in na ukrepe, s katerimi so kršene njegove statutarne pravice in dolžnosti, se lahko član pritoži na predsedstvo, letno konferenco ali kongres SDE Slovenije.

Sklep pritožbenega organa je dokončen.

11. člen

Izključeni član lahko zaprosi za ponovno včlanitev v sindikat dejavnosti po poteku enega leta po sprejemu dokončnega sklepa o izključitvi.

Sindikalna organizacija o ponovnem članstvu seznaní predsedstvo SDE Slovenije.

Člani, ki so izstopili ali bili črtani, se lahko ponovno včlanijo. Za ponovno včlanitev lahko zaprosijo še pred potekom enega leta od izstopa oziroma sprejema sklepa o črtanju. Včlanjevanje po tem členu se obravnava kot novo članstvo.

12. člen

Članu drugega sindikata dejavnosti, ki se je zaposlil v eni od dejavnosti energetike v Republiki Sloveniji, se prizna nepretrgano članstvo samo v primeru, če je drug sindikat dejavnosti član Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in če je v času prestopa izpolnjeval vse statutarne dolžnosti.

III. VARSTVO SINDIKALNEGA ZAUPNIKA IN DRUGIH SINDIKALNIH PREDSTAVNIKOV

13. člen

1.

Organi in organizacije SDE Slovenije varujejo delovno in osebno nedotakljivost sindikalnih zaupnikov in drugih sindikalnih predstavnikov, tako da mora biti zagotovljeno:

- varstvo med opravljanjem funkcije in drugih sindikalnih nalog, skladno z zakonom o delovnih

- razmerjih, panožno ali interno kolektivno pogodbo družbe ter splošnimi akti družbe,
- brezplačna pravna pomoč v sporih, ki nastanejo zaradi opravljanja sindikalnih nalog,
- podrobnejša določitev pogojev za sindikalno delo v družbah v kolektivni pogodbi dejavnosti in v pogodbi med upravo in sindikatom družbe.

2.

Vse organizacije Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije v svojih statutarnih aktih - pravih podrobneje določajo način varstva sindikalnih zaupnikov in nosilcev funkcij v SDE, če opravljajo funkcijo neprofesionalno.

IV. ORGANIZIRANOST IN DELOVANJE SINDIKATA DELAVCEV DEJAVNOSTI ENERGETIKE SLOVENIJE

14. člen

1.

SDE Slovenije je organiziran na osnovi prostovoljnega združevanja njegovih članov, ne glede na narodnost, versko prepričanje in politično pripadnost.

2.

SDE Slovenije je organiziran po delovno-proizvodnem načelu in po načelu racionalnosti in ekonomičnosti, glede na število članov ter specifičnost okolja, v katerem deluje.

Pri svojem organiziranju in delovanju upošteva tudi programsko, teritorialno, interesno in funkcionalno načelo, vendar le kot obliko in metodo dela sindikata.

3.

Temeljne oblike organiziranja in delovanja SDE so:

- sindikat družbe,
- konferenca sindikata posamezne dejavnosti energetike Slovenije,
- sindikat dejavnosti (organizacija na nivoju države).

1. SINDIKAT DRUŽBE

15. člen

1.

Sindikat družbe je temeljna oblika organiziranja in delovanja SDE Slovenije v družbi.

Sindikat družbe je pravna oseba.

2.

V sindikatu družbe člani neposredno ali prek svojih oblik delovanja svobodno in samostojno izražajo svoje interese, r jih usklajujejo med seboj z drugimi organiziranimi sindikati v družbi, in jih uveljavljajo samostojno ali prek organa soupravljanja v organih upravljanja in odločanja družbe ter SDE Slovenije.

3.

Člani sindikata družbe opredelijo organiziranost in delovanje svojega sindikata s pravili sindikata družbe, po predhodni uskladitvi s statutom Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije na Predsedstvu SDE.

16. člen

Sindikata družbe ima zlasti naslednje naloge in pristojnosti:

- usmerja, spodbuja in omogoča članom, da izražajo svoje posebne in skupne interese in zahteve, usklajuje interese, oblikuje zahteve ter daje pobude in predloge v zvezi s vprašanji, ki zadevajo ekonomski, socialni in pravni položaj članov pristojnim organom družbe in prek sindikata dejavnosti pristojnim organom oblasti in njihovim institucijam;
- obravnava predloge aktov in ukrepov družbe, ki so pomembni za ekonomski, pravni in socialni položaj ter varstvo pravic delavcev;
- spremlja in nadzira izvajanje kolektivne pogodbe in drugih z njo povezanih izvedbenih aktov družbe ter se bori za višji socialni in materialni standard delavcev;
- organizira in vodi pogajanja za sklepanje interne kolektivne pogodbe v družbi;
- sodeluje s svetom delavcev in varuje pravice soodločanja delavcev v družbi ter seznanja člane z delom sveta delavcev;
- predlaga kandidate za člane sveta delavcev in druge oblike sodelovanja delavcev pri soupravljanju;
- predlaga ukrepe za zdrave in varne delovne pogoje in delovno okolje delavcev;
- ščiti in pomaga članom pri uveljavljanju njihovih pravic iz delovnega razmerja ter jim v primeru sporov zagotavlja brezplačno pravno pomoč;
- razvija solidarnost in vzajemnost med delavci;
- daje pobudo za ustanovitev sveta delavcev ter v zvezi s tem vodi vse postopke v skladu z določili Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju;
- organizira kulturne, športne in druge aktivnosti, ki so v interesu članstva;
- omogoča in organizira izobraževanje in usposabljanje članstva, sindikalnih zaupnikov in aktivistov za uresničevanje sindikalnih nalog;
- uveljavlja različne oblike pritiska sindikata, vključno z organiziranjem in vodenjem stavke;
- izvaja naloge in sklepe organov SDE;
- sklepa z vodstvom družbe pogodbo o pogojih za delovanje sindikata;
- sodeluje pri oblikovanju določil statuta družbe, ki opredeljujejo vlogo in položaj sindikata v družbi;
- vodi evidenco članstva ter tekoče posreduje vse spremembe na SDE;
- skrbi za izvajanje pravilnika o financiranju in finančno-materialnem poslovanju v SDE Slovenije;
- nudi finančno pomoč članom v okviru možnosti;
- vlaga predloge na sodišča za delovne in socialne spore v skladu z zakonom,
- sprejema pravila sindikata družbe;
- voli sindikalne predstavnike in organe SDE Slovenije v skladu z njegovim statutom;
- odloča o sodelovanju z drugimi sindikati v družbi.

17. člen

Sindikata družbe sprejme za svoje delovanje programske usmeritve, operativne programe in ukrepe za njihovo uresničevanje. Pri načrtovanju in uveljavljanju le-teh mora upoštevati tudi programske usmeritve in druge delovno-operativne dokumente, stališča in sklepe SDE Slovenije ter dogovore, sprejete v okviru območno organizirane oblike delovanja SDE, če ta obstaja.

18. člen

Notranje organizacijske oblike delovanja članov sindikata družbe so sindikalne skupine in sindikalne podružnice.

Praviloma se sindikalne skupine oblikujejo v sindikatu družbe, če v družbi ni delovno-poslovnih enot izven kraja sedeža družbe. Sindikalno podružnico člani sindikata družbe praviloma oblikujejo v delovno-poslovni enoti izven kraja sedeža družbe.

V primeru, da so v okviru družbe organizirane "hčerinske družbe", se v njih organizirajo sindikalne podružnice.

V primeru, da je sindikalna podružnica notranje organizirana po sindikalnih skupinah, le-to vodi odbor zaupnikov, ki ga vodi predsednik sindikalne podružnice.

19. člen

Organi sindikata družbe so:

- zbor članov
- izvršilni odbor
- nadzorni odbor

20. člen

Najvišji organ sindikata družbe je zbor članov.

Zbor članov:

- oceni delovanje sindikata družbe in njegovih organov v preteklem petletnem obdobju;
- sprejme programske usmeritve za delovanje sindikata družbe za naslednje petletno mandatno obdobje;
- sprejema pravila oziroma spremembe in dopolnitve pravil sindikata družbe;
- izvoli, v skladu s pravili sindikata družbe, predsednika sindikata družbe, predsednika in člane nadzornega odbora ter sprejme ugotovitveni sklep o sestavi izvršnega organa sindikata družbe.

Zbor članov skliče izvršilni odbor sindikata družbe, izjemoma pa ga lahko, na podlagi sklepa Predsedstva SDE Slovenije, skliče tudi predsednik Konference sindikata posamezne dejavnosti.

Najvišji organ sindikata družbe z velikim številom članov ali razvejano notranjo organizacijsko strukturo je skupščina (konferenca sindikata družbe ali zbor zaupnikov). Sestavljajo jo sindikalni zaupniki.

Skupščina ima enake pristojnosti in naloge kot zbor članov sindikata družbe.

21. člen

Člani sindikata se najmanj enkrat letno sestanejo na letnem članskem sestanku. Ta je lahko organiziran po delih notranje organiziranosti sindikata družbe.

Na letnem članskem sestanku člani sindikata ocenijo svoje delo, delo nosilcev funkcij v minulem obdobju, sprejmejo letni program dela, se seznanijo s poročilom in ugotovitvami nadzornega odbora in po potrebi dopolnijo še sestavo svojih organov.

Člani sindikata na letnem sestanku ocenijo tudi delo Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije v minulem obdobju in obravnavajo njegov program dela za naslednje enoletno obdobje.

22. člen

Izvršilni odbor sestavljajo sindikalni zaupniki, izvoljeni v sindikalnih podružnicah (skupinah), imenovani zaupniki in predsednik sindikata družbe.

V primeru večjega števila sindikalnih zaupnikov je izvršilni odbor sestavljen iz predsednikov - sindikalnih zaupnikov sindikalnih podružnic in sindikalnih zaupnikov sindikalnih skupin, kar sindikat družbe določi s pravili.

Pri delu izvršilnega odbora lahko sodelujejo tudi člani sveta delavcev, ki so člani SDE Slovenije, vendar imajo le pravico do razprave.

Izvršilni odbor vodi delo sindikata družbe, uresničuje sprejete sklepe, poroča članstvu o delu sindikata družbe, upravlja s finančnimi sredstvi sindikata in predstavlja sindikat družbe.

Izvršilni odbor izmed svojih članov izvoli predsednika sindikata družbe.

Izvršilni odbor lahko izmed članov sindikata imenuje sekretarja in blagajnika.

Seje izvršilnega odbora sklicuje in vodi predsednik sindikata družbe. Sejo izvršilnega odbora lahko izjemoma, na podlagi sklepa Predsedstva SDE Slovenije, skliče tudi predsednik Konference sindikata posamezne dejavnosti.

23. člen

Nadzorni odbor opravlja naslednje naloge:

- spremlja in nadzira finančno-materialno poslovanje sindikata družbe ter skladnost tega poslovanja z zakoni in sprejetimi akti SDE Slovenije in sindikata družbe;
- nadzira plačevanje in odvajanje sindikalne članarine v skladu s sprejetimi akti;
- kontrolira letni zaključni račun sindikata družbe;
- po potrebi sodeluje v pripravi pravilnikov in drugih aktov, ki urejajo financiranje in finančno-materialno poslovanje v SDE Slovenije;
- poroča o svojih ugotovitvah na letnem članskem sestanku in zboru članov.

Nadzorni odbor izmed svojih članov izvoli predsednika in njegovega namestnika.

24. člen

Člani sindikalne podružnice (skupine) izmed sebe izvolijo sindikalne zaupnike. Število sindikalnih zaupnikov je odvisno od števila članov sindikalne podružnice (skupine), organiziranosti delovnega procesa (eno-, dvo-, ali več-izmensko delo), dislociranosti posameznih delov delovnega procesa in drugega.

Število sindikalnih zaupnikov se določi s pravili sindikata družbe in utrdi s kolektivno pogodbo družbe oziroma pogodbo med delodajalcem in sindikatom družbe o zagotavljanju pogojev za delo sindikata v družbi.

Sindikalni zaupnik ima status pooblaščenega sindikalnega predstavnika - zaupnika in uživa zaradi sindikalne dejavnosti, v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo, delovno-pravno imuniteto.

Člani sindikata družbe, sindikalne podružnice (skupine) lahko za sindikalnega zaupnika pooblastijo predstavnika SDE Slovenije. Način dela zunanjega sindikalnega zaupnika in medsebojne odnose določi sindikat družbe v svojih pravilih ali na osnovi tega statuta in dogovora o sodelovanju družbe ter sindikata družbe.

Zunanji sindikalni zaupnik ima vse pristojnosti in pooblastila sindikalnega zaupnika.

25. člen

Sindikalni zaupnik predstavlja člane sindikata, katerih zaupnik je, in zastopa njihove interese. Je tudi nosilec in usklajevalec dela sindikalne podružnice (skupine) ter povezovalec dela med organizacijsko obliko sindikata, ki jo predstavlja, in sindikatom družbe ter drugimi dejavniki v družbi, ko gre za specifične interese članov, ki jih predstavlja.

Sindikalni zaupnik:

- je nosilec izvajanja sindikalnih nalog in akcij,
- sklicuje in vodi sestance sindikalne podružnice (skupine),
- ugotavlja interese, pobude, mnenja in zahteve članov ter jih kot član izvršilnega odbora sindikata družbe uveljavlja in usklajuje z interesi in zahtevami preostalih članov sindikata v izvršilnem odboru, organih upravljanja družbe ter organih SDE,
- tekoče seznanja člane z delom in rezultati dela sindikata družbe in SDE ter z odločitvami in ukrepi organov upravljanja in sveta delavcev, ko gre za ekonomski, pravni in socialni položaj delavcev,
- sodeluje s člani sveta delavcev in predstavniki delavcev v organih upravljanja družbe in jim zagotavlja potrebno strokovno in drugo pomoč pri njihovem delu,
- spremlja izvajanje varstva pri delu in daje pobude za izboljšanje delovnih - bivalnih pogojev delavcev,
- spremlja socialno stanje članov in zanje predlaga socialno pomoč,
- krepi sindikalno pripadnost in pridobiva nove člane ter opravlja ažurno evidenco članov,
- vodi aktivnosti v zvezi s pripravo oblik sindikalnega boja, vključno s stavko.

26. člen

Sindikati družb posameznih dejavnosti energetike se lahko v skladu z medsebojnimi interesi povezujejo v različne oblike skupnega usklajevanja interesov, medsebojnega koordiniranja aktivnosti in skupnega nastopanja v uresničevanju skupnih interesov in ciljev.

V ta namen lahko ustanovijo občasna ali stalna usklajevalno-koordinacijska telesa. Te oblike povezovanja opredelijo v svojih sindikalnih pravilih, lahko pa tudi s posebnim dogovorom oziroma sporazumom.

27. člen

Sindikata družbe ali druga oblika organiziranja Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije usklajuje, v skladu z medsebojnimi interesi in potrebami, svoje interese in aktivnosti v družbi z drugimi sindikati družbe ter z njimi skupno deluje za njihovo uresničitev.

28. člen

Sindikata družbe je dolžan zagotoviti, da se v statutu družbe in drugih aktih določijo obveznosti in odgovornosti uprave, delavcev s posebnimi pooblastili oz. poslovnih delavcev do sindikata družbe tako:

- da mu bodo zagotovljene možnosti za svobodno delovanje in uporabo ustreznih ukrepov in načinov delovanja, skladno s statutom Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije in pravili sindikata družbe, ko gre za varovanje ekonomskega, pravnega in socialnega položaja članov sindikata in delavcev;
- da bodo upoštevane pobude, stališča in predlogi sindikata družbe o temeljnih vprašanjih položaja delavcev pri odločanju na organih upravljanja družbe;
- da ima pred odločanjem o temeljnih vprašanjih možnost ponovno preverjati stališča in interese članov sindikata družbe;
- da mu je zagotovljena dostopnost do vseh informacij in strokovnih podlag za delovanje in oblikovanje predlogov in stališč do vprašanj in problemov, ki so povezani z ekonomskim in socialnim položajem delavcev;
- da mu je zagotovljena potrebna strokovna in druga pomoč pri oblikovanju predlogov odločitev;
- da so mu zagotovljeni prostorski, materialni in drugi pogoji za delo;
- da je sindikalnim zaupnikom omogočeno opravljanje sindikalnega dela med delovnim časom in plačilo za delo, skladno z opredelitvami v pogodbi o pogojih za delovanje sindikata družbe in v kolektivni pogodbi;
- da mu bo omogočeno organizirati strokovno sindikalno izobraževanje in usposabljanje članstva za uresničevanje sindikalnih nalog;
- da bo lahko organiziral različne oblike rekreativnega, športnega in kulturnega življenja;
- da bo opravljal druge zadeve, ki neposredno vplivajo na položaj članov oziroma delavcev.

Sindikata družbe, s ciljem zagotovitve pogojev za svoje delovanje, organiziranost in sodelovanje z vodstvom družbe, sklene z upravo poseben pisni dogovor o pogojih za delovanje sindikata v družbi.

2. SINDIKAT DEJAVNOSTI NA OBMOČJU

29. člen

1.

Sindikati družb lahko ustanovijo območne odbore sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije.

Območni odbor je skupni posvetovalni organ ustanoviteljev območnega odbora za koordiniranje njihovih aktivnosti in oblika ter metoda dela sindikata delavcev posamezne dejavnosti. Sestavljajo ga sindikalni zaupniki sindikatov družb.

Območni odbor je zastopan s svojimi izvoljenimi predstavniki v organih območne organizacije ZSSS.

Območni odbor voli predsednika odbora in po potrebi še sekretarja.

2.

Območni odbor SDE Slovenije določi oblike in način svojega delovanja s pravili, ki jih predhodno uskladi s statutom SDE na Predsedstvu SDE.

3.

Naloge in pristojnosti območnega odbora so:

- obravnava in odloča o najpomembnejših vprašanjih s področja lastnega organiziranja in delovanja;
- usklajuje in koordinira izvajanje usmeritev in sklepov organov sindikata dejavnosti, ki so skupnega pomena za člane – delavce dejavnosti energetike na območju - zastopa člane sindikata pri uveljavljanju delovno-pravnih pravic;
- skrbi za celovito varstvo pravic in interesov delavcev ter za dvig splošne ravni sindikalnega varstva;
- ocenjuje položaj delavcev z vidika materialne in socialne varnosti ter na podlagi pobud in ugotovitev sprejema skupne dogovore in usmeritve za nadaljnje aktivnosti;
- uveljavlja interese članov, ki se urejajo v občini in v okviru območja;
- organizira sindikalno usposabljanje sindikalnih zaupnikov;
- voli predstavnike območnega odbora v organe območne organizacije ZSSS;
- sodeluje z drugimi območnimi odbori na območju in v območni organizaciji ZSSS pri usklajevanju in uresničevanju skupnih interesov.

4.

Za delovanje območnega odbora so obvezujoči sklepi organov SDE Slovenije.

30. člen

Na območjih, kjer sindikati družb nimajo pogojev za ustanovitev območnega odbora ali za to med njimi ne obstaja interes, posamezni sindikati družb ali njihove sindikalne podružnice, ki delujejo izven kraja sedeža sindikata družbe, lahko neposredno delujejo v okviru območne organizacije ZSSS.

3. SINDIKAT DEJAVNOSTI (ORGANIZACIJA NA NIVOJU DRŽAVE)

31. člen

1.

Organiziranost in delovanje SDE Slovenije na ravni države temelji:

- na specifičnosti interesov in potreb članov posameznih dejavnosti energetike in
- na skupnih interesih in potrebi po njihovem usklajevanju in nastopanju SDE z drugimi svobodnimi sindikati dejavnosti in ZSSS ter s samostojnimi sindikati v R Sloveniji, z državnimi in drugimi institucijami, združenji in organizacijami v Sloveniji.

2.

Organiziranost in delovanje sindikata dejavnosti na ravni države temelji na delovanju sindikatov družb in konferenc sindikata posameznih dejavnosti energetike Slovenije, in sicer:

- Konference sindikata dejavnosti elektrogospodarstva Slovenije;
- Konference sindikata dejavnosti premogovništva Slovenije;
- Konference sindikata naftno-plinske dejavnosti in drugih dejavnosti ter
- Organih SDE Slovenije.

V SDE Slovenije se lahko ustanovijo konference tudi za druge posamezne - specifične dejavnosti energetike, če za to obstajajo pogoji in potrebe.

32. člen

Organi sindikata delavcev dejavnosti energetike so:

- kongres,
- konferenca,
- predsedstvo,
- statutarna komisija,
- nadzorni odbor,
- izvršni odbor konference sindikata posamezne dejavnosti.

1. KONGRES SDE Slovenije

33. člen

1.

Kongres sindikata dejavnosti je najvišji organ Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije.

Kongres sestavljajo:

- člani letne konference SDE Slovenije,
- sindikalni zaupniki sindikatov družb, ki so izvoljeni glede na število članov po ključu, ki ga določi predsedstvo SDE.

2.

Kongres se skliče vsako peto leto. Skliče ga Predsedstvo SDE Slovenije, ki s sklepom o sklicu določi hkrati tudi program organizacijskih priprav in predlog dnevnega reda.

34. člen

Kongres se lahko skliče tudi predčasno:

- s sklepom predsedstva SDE, če ta oceni, da to narekujejo razmere v SDE Slovenije ali širše,
- na zahtevo 1/3 sindikatov družb ali članov SDE Slovenije.

35. člen

Kongres SDE Slovenije:

- sprejema program SDE in druge programske dokumente,
- sprejema poročilo o delu SDE,
- sprejema poročilo nadzornega odbora,
- sprejema statut SDE in njegove spremembe in dopolnitve,
- voli predsednika, podpredsednike, člane nadzornega odbora in statutarne komisije SDE in verificira sestav letne konference ter predsedstva SDE Slovenije,
- odloča o ustanovitvi, razdružitvi in ukinitvi SDE Slovenije in njegovi združitvi z drugimi sindikati dejavnosti in sindikati v R Sloveniji ter širše,
- obravnava in sprejema druge dokumente, ki mu jih predloži predsedstvo ali letna konferenca SDE Slovenije.

2. KONFERENCA SDE Slovenije

36. člen

Konferenca sindikata dejavnosti energetike Slovenije je najvišji stalni organ SDE med dvema kongresoma.

Konferenco SDE Slovenije sestavljajo:

- predsednik SDE,
- podpredsedniki SDE,
- člani predsedstva SDE,
- predsedniki sindikatov družb,
- člani konference sindikata posamezne dejavnosti energetike Slovenije, ki so člani konference na podlagi 3. alineje 42. člena tega statuta,
- člani statutarne komisije,
- člani nadzornega odbora.

37. člen

Konferenca SDE Slovenije se praviloma sestaja enkrat letno.

Konferenca zlasti:

- določa na podlagi programskih dokumentov kongresa letne usmeritve dela SDE Slovenije,
- obravnava in sprejema letna poročila o delu SDE,
- obravnava splošna in skupna gospodarsko razvojna vprašanja, ki zadevajo energetiko v R Sloveniji in ki so pomembna za ekonomski, socialni in materialni položaj članov,
- sprejema spremembe in dopolnitve programa in statuta SDE,
- opravlja nadomestne volitve med dvema kongresoma,
- sprejema operativni letni program delovanja in finančni načrt,
- obravnava vprašanja med sindikalnih odnosov v ZSSS in z drugimi sindikalnimi organizacijami v državi in tujini,
- odloča o vključitvi, izstopu sindikata iz Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in drugih zvez ali združenj, katerih član je SDE,
- v obdobju med kongresoma odloča o višini članarine v SDE Slovenije,
- sprejema poslovnik o svojem delu,
- obravnava in odloča o drugih vprašanjih pomembnih za članstvo in SDE, ki jih konferenci predlaga Predsedstvo SDE Slovenije.

3. PREDSEDSTVO SDE Slovenije

38. člen

Predsedstvo SDE Slovenije je najvišji stalni organ sindikata dejavnosti energetike Slovenije med dvema letnima konferencama.

Predsedstvo sestavljajo:

- predsednik SDE,
- podpredsedniki SDE,
- podpredsedniki konference sindikatov posameznih dejavnosti energetike in koordinatorji sindikata družb posameznih dejavnosti,

- predsednik statutarne komisije,
- člani predsedstva (praviloma sindikalni zaupniki) - predsedniki odborov in komisij, zadolženih za delovanje (urejevanje tekočih vprašanj) na področju kolektivnega dogovarjanja, socialne politike, pravnega varstva in zaščite delavcev - članov sindikata, mednarodnega sodelovanja, ženske politike ter urednik informativnega biltena SDE Slovenije.

Predsedstvo je za svoje delo odgovorno letni konferenci in kongresu; posamezni člani pa glede na zadolžitve tudi predsedniku SDE Slovenije.

39. člen

Predsedstvo ima sledeče naloge in pristojnosti:

- usklajuje delovanje organizacij in organov SDE pri izvajanju skupnih nalog;
- obravnava splošna in skupna vprašanja, ki zadevajo ekonomski, pravni in socialni položaj delavcev - članov sindikata in v zvezi z njimi sprejema ocene, stališča, sklepe, zahteve in druge ukrepe za delovanje organizacij ter organov SDE;
- odloča o vprašanjih pomembnih za sindikat in članstvo;
- sprejema skupne podlage za pripravo in sklepanje kolektivnih pogodb dejavnosti energetike ter odloča o njihovem sklepanju;
- oblikuje in sprejema stališča do predlogov tistih zakonov in predpisov in njihovih sprememb ter dopolnitev, ki neposredno zadevajo SDE Slovenije in vplivajo na položaj njegovih članov;
- daje pobude, predloge in zahteve Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije oziroma njenim pristojnim organom za obravnavo tistih vprašanj, ki so skupnega pomena za članstvo;
- v oblastnih in drugih državnih institucijah zastopa in uresničuje specifične interese članstva;
- razvija metode delovanja, ki omogočajo članstvu, organizacijam in vodstvom sindikata oblikovanje sindikalne politike, programa, sklepov in stališč v SDE;
- sproža postopke pred ustavnim sodiščem;
- izvaja kadrovske in volilne postopke s tem, da določa kandidatno listo za nosilce funkcij v SDE, za nadzorni odbor in statutarno komisijo SDE in kandidacijske ter volilne postopke za nosilne funkcije v ZSSS in predstavnike sindikata v organih Zveze;
- daje mnenje o kandidatu za predsednika sindikata družbe;
- na podlagi predhodnih odločitev v sindikatih družb odloča o napovedi in izvedbi splošne stavke delavcev dejavnosti energetike R Slovenije ter sprejema odločitve o drugih oblikah sindikalnega boja;
- sprejema usmeritve in programe izobraževanja in usposabljanja sindikalnih zaupnikov in drugih sindikalnih aktivistov;
- na podlagi predhodnih odločitev v sindikatih družb sprejema pravilnik o financiranju in finančno-materialnem poslovanju v SDE ter odločitve o oblikovanju namenskih skladov;
- sprejema pravilnike in druge akte SDE;
- organizira in vodi informativno dejavnost ter skrbi za stike z javnostjo;
- razvija solidarnost in vzajemnost med članstvom in organizacijami SDE;
- odloča o obliki delovne in poslovne organiziranosti v predsedstvu SDE za uresničevanje programa in tekočih nalog sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije;
- sklepa o sklicu letne Konference SDE Slovenije, pripravlja program organizacijskih priprav ter predlaga njen dnevni red;
- na osnovi dogovorjenih kriterijev določa plače in nagrade zaposlenim ter sindikalnim zaupnikom, ki zanj opravljajo strokovno ali pogodbeno delo.

KONFERENCA sindikata posamezne dejavnosti

40. člen

Konferenca sindikata posamezne dejavnosti energetike Slovenije je temeljna oblika organiziranja in delovanja SDE Slovenije.

Konferenca deluje samostojno na podlagi lastnega programa in programskih usmeritev ter temeljnih nalog SDE Slovenije.

41. člen

Naloge in pristojnosti konference so:

- obravnava splošna in specifična vprašanja ekonomskega, pravnega ter socialnega položaja delavcev – članov sindikata in posamezne dejavnosti. V zvezi z njimi sprejema pobude, stališča in sklepe ter vodi akcije za njihovo uresničevanje;
- organizira in vodi pogajanja za sklepanje kolektivne pogodbe dejavnosti in je sopolpisnik te pogodbe;
- na podlagi predhodnih odločitev v sindikatih družb odloča o napovedi in izvedbi splošne stavke posamezne dejavnosti ter drugih oblik pritiska oziroma sindikalnega boja;
- usmerja in usklajuje aktivnosti sindikatov družb, ko gre za uresničevanje specifičnih programskih in tekočih nalog ter jim zagotavlja strokovno in drugo pomoč;
- razvija oblike in metode delovanja, ki omogočajo sindikatom družb in njihovim organom oblikovanje programa, stališč in sklepov konference;
- daje pobude in predloge predsedstvu SDE za obravnavo tistih vprašanj, ki so skupnega pomena za članstvo sindikata dejavnosti;
- sodeluje pri oblikovanju skupno dogovorjene politike in programskih usmeritev ter temeljnih nalog SDE;
- pripravlja in organizira izobraževanje in sindikalno usposabljanje članstva ter sindikalnih zaupnikov;
- v oblastnih in drugih institucijah v državi zastopa specifične interese članstva;
- na podlagi programa mednarodnega delovanja SDE Slovenije sodeluje s sindikati enakih ali sorodnih dejavnosti v tujini;
- usmerja, organizira in vodi aktivnosti na področju kulture, oddiha in rekreacije;
- razvija solidarnost in vzajemnost med članstvom posamezne dejavnosti;
- sodeluje v volilnih postopkih za člane organov in nosilcev funkcij v sindikatu dejavnosti;
- spremlja aktivnosti v zvezi z izvajanjem sprejetih sklepov na področju evidence članstva in sindikalne članarine;
- obravnava druga aktualna vprašanja, ki so pomembna za članstvo posamezne dejavnosti.

42. člen

1.

Konferenco sestavljajo:

- predsednik konference sindikata posamezne dejavnosti,
- predsedniki sindikata družb in
- sindikalni zaupniki sindikata družbe, ki jih imenujejo sindikati družb po ključu glede na število članov, ki ga sprejme konferenca sindikata posamezne dejavnosti.

Konferenco vodi, predstavlja in zastopa predsednik konference, ki je po svoji funkciji tudi podpredsednik SDE Slovenije. Konferenca izmed svojih članov izvoli podpredsednika konference.

2.

Delo konference vodi izvršilni odbor, katerega sestav sprejme konferenca s posebnim sklepom.

3.

Konferenca ima poslovnik, s katerim določi organizacijo in način svojega dela in dela koordinacijskih teles v okviru sindikatov družb posameznih dejavnosti, ki jih povezuje.

PRESEDNIK sindikata delavcev dejavnosti Energetike Slovenije

43. člen

Predsednik predstavlja in zastopa sindikat delavcev dejavnosti energetike Slovenije. Je odgovoren za sindikalno politiko in izvajanje programskih usmeritev, za materialno in finančno poslovanje SDE in uresničevanje drugih dogovorjenih nalog ter sklepov organov SDE Slovenije.

Predsednik sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije je predsednik Predsedstva SDE Slovenije in vodi njegovo delo.

Predsednika v času njegove odsotnosti nadomešča eden izmed podpredsednikov, ki ga določi s pooblastilom predsednik SDE.

PODPRESEDNIK sindikata delavcev dejavnosti Energetike Slovenije

44. člen

Sindikat delavcev dejavnosti Energetike Slovenije ima lahko več podpredsednikov, ki so hkrati tudi predsedniki konferenc sindikata posamezne dejavnosti.

Podpredsednik je odgovoren za izvajanje skupno dogovorjenih nalog in sklepov organov SDE Slovenije.

Podpredsednik SDE vodi delo Konference sindikata posamezne dejavnosti.

Podpredsednik SDE, v okviru pooblastil predsednika, predstavlja in zastopa sindikat delavcev dejavnosti Energetike Slovenije.

SEKRETAR sindikata delavcev dejavnosti Energetike Slovenije

45. člen

Predsedstvo SDE po potrebi imenuje sekretarja SDE Slovenije.

Sekretar opravlja svoje naloge profesionalno, za svoje delo je odgovoren predsedniku in Predsedstvu SDE. Podrobneje se delokrog uredi s pogodbo o zaposlitvi.

4. STATUTARNA KOMISIJA

46. člen

Statutarna komisija:

- razlaga določbe statuta sindikata delavcev dejavnosti Energetike Slovenije in predlaga Kongresu in Konferenci SDE potrebne spremembe in dopolnitve statuta;
- spremlja in presoja usklajenost izvedbenih aktov predsedstva SDE in pravil sindikatov družb z določili statuta SDE Slovenije;
- preverja usklajenost statuta SDE s statutom ZSSS;
- poroča kongresu in letni konferenci o svojem delu;
- opravlja druge naloge, povezane s statutom SDE Slovenije.

Statutarna komisija šteje 7 (sedem) članov. Komisija izmed svojih članov izvoli predsednika in njegovega namestnika.

5. NADZORNI ODBOR

47. člen

Nadzorni odbor:

- spremlja in nadzira finančno-materialno poslovanje SDE Slovenije;
- ugotavlja skladnost poslovanja z zakonskimi določili in sprejetimi akti SDE ter predlaga ustreznim organom odpravo ugotovljenih nepravilnosti;
- nadzira zbiranje in porabo sindikalne članarine;
- nadzira odvajanje članarine v skladu s sprejetimi akti;
- kontrolira zaključni račun predsedstva SDE;
- nudi strokovno in drugo pomoč sindikatom družb;
- sodeluje v pripravi pravilnikov in drugih aktov, ki urejajo financiranje in finančno-materialno poslovanje SDE Slovenije in ZSSS;
- poroča o svojem delu in ugotovitvah kongresu in letni konferenci.

Nadzorni odbor šteje 7 (sedem) članov in je sestavljen tako, da so v njem zastopane vse dejavnosti, katerih delavci so povezani v SDE Slovenije.

Nadzorni odbor izmed svojih članov izvoli predsednika in njegovega namestnika.

V. ODNOSI IN SPREJEMANJE ODLOČITEV

48. člen

1.

Medsebojni odnosi pri sprejemanju odločitev v vseh organizacijah in organih SDE temeljijo na upoštevanju različnih mnenj, nasprotnih argumentov, demokratičnem usklajevanju različnih interesov in stališč, odgovornosti za predlaganje in sprejem odločitev, javnosti dela organov in teles, nadzoru članstva nad delom organov in pravočasnem medsebojnem obveščanju.

Odločitve v organih SDE se sprejemajo z usklajevanjem interesov in sporazumevanjem.

2.

Pri sprejemanju odločitev v organih SDE mora biti prisotna večina članov organov. Odločitev je sprejeta, če zanjo glasuje več kot polovica članov organa, razen, če s statutarnimi akti ni drugače določeno.

Sindikati družb in organi SDE določijo načine sprejemanja odločitev s pravili oziroma poslovnikom.

3.

Odločitve se sprejemajo z javnim glasovanjem, razen če statutarni akti ne določajo drugače. Organ mora pred sprejemom odločitve, ki je bistvenega pomena za člane, pridobiti njihovo mnenje (javna razprava, referendum ipd.).

4.

Za sprejemanje posameznih odločitev lahko organ razpiše sindikalni referendum. Odločitev je sprejeta, če je zanjo glasovalo več kot polovica članov, ki imajo pravico glasovanja na referendumu.

5.

Organi SDE so dolžni obravnavati pobude članov in nanje odgovoriti. Pri obravnavanju pobud in predlogov je treba upoštevati načelo javnosti in odgovornosti.

VI. VOLITVE

Kandidiranje in volitve članov ter nosilcev funkcij v organih SDE Slovenije

49. člen

Kandidiranje in volitve članov ter nosilcev funkcij organov SDE Slovenije temeljijo na naslednjih načelih:

- na načrtni, samostojni in javno vodeni kadrovski politiki,
- na znanju, sposobnosti in ugledu nosilcev voljenih in imenovanih funkcij,
- na oblikovanju odprtih kandidatnih list za nosilce funkcij in člane organov,
- na neposrednih ali posrednih tajnih volitvah nosilcev voljenih in imenovanih funkcij in članov organov,
- da organizacije in organi SDE - člani ob sprejemanju letne ocene dela teh organov s tajnim glasovanjem izrekajo zaupanje nosilcem funkcij,
- na odgovornosti organov za varstvo sindikalnih zaupnikov in drugih sindikalnih delavcev pri izražanju in uveljavljanju interesov članov ter izvajanju sindikalne politike.

50. člen

Evidentiranje članov in nosilcev funkcij organov SDE Slovenije:

- je javno,
- v evidentiranje so vključeni člani in organi,
- evidentira se lahko več možnih kandidatov, kot jih bo izvoljenih,
- vsako evidentiranje mora vsebovati obrazložitev in soglasje evidentiranega za sodelovanje v nadaljnjem kandidacijskem postopku.

51. člen

1.

Pri kandidacijskih in volilnih postopkih v SDE Slovenije se upoštevajo naslednji kriteriji:

- članstvo v SDE,
- ugled in zaupanje med člani sindikata,
- strokovnost in usposobljenost kandidata za prevzem predlagane funkcije,
- dosedanje vključevanje v aktivnosti in uveljavljanje interesov članov in SDE,
- sprejemanje programa SDE Slovenije in temeljnega programa Zveze svobodnih sindikatov Slovenije ter izoblikovan osebni pogled na načine njunega uveljavljanja – uresničevanja,
- sposobnost zaznavanja in definiranja realnih problemov, organiziranja in vodenja demokratične razprave ter pripravljenost za sprejemanje argumentov in stališč drugih.

2.

V kandidacijskem postopku organi SDE, ki vodijo volilne postopke, zagotovijo:

- da bo ocenjeno, kateri izmed evidentiranih možnih kandidatov izpolnjuje merila za kandidiranje,
- da bodo sindikati družb seznanjeni z evidentiranimi kandidati za člane organov in nosilcev sindikalnih funkcij ter z njihovim dosedanjim delom. Vsem evidentiranim kandidatom za nosilce sindikalnih funkcij morajo biti zagotovljene enake možnosti za njihovo osebno predstavitev.

52. člen

Predlog kandidatne liste za člane organov in nosilce funkcij SDE Slovenije določi organ, ki vodi volilne postopke.

Kandidatna lista se oblikuje na podlagi javne razprave o evidentiranih možnih kandidatih.

Na kandidatno listo za člane organov in nosilce funkcij SDE se uvrstijo kandidati, ki so dobili podporo najmanj ene tretjine članov oziroma sindikatov družb.

Kandidiranje in volitve članov ter nosilcev funkcij v organih sindikata družbe

53. člen

Sindikalnega zaupnika izvolijo člani v sindikalnih podružnicah (skupinah) neposredno z javnim ali tajnim glasovanjem.

Tako izvoljeni sindikalni zaupniki tvorijo izvršilni odbor sindikata družbe, ki izmed sebe, v skladu z 22. členom tega statuta, izvoli predsednika sindikata družbe.

Predsednika sindikata družbe lahko volijo tudi vsi člani sindikata na neposrednih tajnih volitvah. Postopke in način volitev predsednika sindikata družbe se podrobneje določi v pravilih sindikata družbe.

Način izvolitve in število članov izvršilnega ter nadzornega odbora sindikata družbe se določi v pravilih sindikata družbe.

54. člen

Volitve članov organov in nosilcev funkcij SDE so tajne. Opravijo se na podlagi odprte ali zaprte kandidatne liste. Volitve so veljavne, če je glasovalo najmanj dve tretjini članov volilnega telesa.

- Kadar je volilno telo organ SDE, so pri odprti kandidatni listi, s katere se voli več kandidatov, izvoljeni tisti kandidati, ki so dobili največ glasov, vendar pa najmanj tretjino glasov volilnega telesa.

Če dobi več kandidatov enako število glasov, je treba za te kandidate volitve ponoviti.

Če ni bilo izvoljeno potrebno število kandidatov, se volitve za neizvoljena mesta ponovijo. Pri ponovnih volitvah se lahko določi zaprta ali odprta kandidatna lista z manjšim številom kandidatov s kandidatne liste, ki niso dobili zadostnega števila glasov. Lahko pa se ponovi tudi postopek kandidiranja.

- Pri odprti kandidatni listi, na kateri se voli samo en kandidat, je izvoljen tisti, ki je dobil največ glasov, vendar večino glasov volilnega telesa.

Če dobi več kandidatov enako število glasov, se volitve ponovijo.

- Pri zaprti kandidatni listi so izvoljeni tisti kandidati, ki so dobili več kot polovico glasov tistih, ki so volili, vendar ne manj kot tretjino glasov volilnega telesa.
- Če je za posamezno funkcijo na kandidatni listi samo en kandidat, je ta izvoljen, če je dobil več kot polovico glasov volilnega telesa.

55 člen

Mandat stalnih organov v sindikatu dejavnosti energetike Slovenije je pet let.

Mandat nosilcev funkcij in članov organov je enak mandatu organa.

Mandat predsednika SDE Slovenije ima načeloma vsakih pet let druga konferenca sindikata posamezne dejavnosti energetike Slovenije.

Nosilci funkcij, in člani organov, so lahko izvoljeni v isti organ večkrat zaporedoma.

V primeru kršitve statuta ali neuresničevanja sklepov organizacij in organov SDE Slovenije, se za nosilce funkcij in člane organov v SDE Slovenije uveljavi institut odvzema pristojnosti in razrešitve.

Nadomestne volitve za člane in nosilce funkcij v organih SDE se opravijo po enakem postopku kot redne volitve.

VII. OBLIKE SINDIKALNEGA BOJA

56. člen

V primeru spora z delodajalcem ali organi oblasti o pravicah in obveznostih, ki se nanašajo na materialni, socialni in pravni položaj članov ali na določene druge specifične interese, ki jih varuje

in uveljavlja Sindikat delavcev dejavnosti Energetike Slovenije, lahko SDE organizira vse oblike sindikalnega boja, zlasti pa:

- poziv na razgovore in pogajanja,
- javni protest,
- zbiranje podpisov,
- stavko.

STAVKA

57. člen

Stavka je organizirana prekinitvev dela za uresničevanje ekonomskih, socialnih pravic ter interesov ter ciljev iz dela.

Pravica do stavke se uveljavlja v skladu z določili ustave Republike Slovenije, zakona o stavkah in drugih zakonov ter poteka po stavkovnih pravilih SDE Slovenije.

Stavka se lahko organizira in izvede na nivoju:

- družbe ali v njenem posameznem delu,
- konference sindikata posamezne dejavnosti ali njenem delu,
- SDE Slovenije.

Stavka se lahko organizira po predhodnem ugotavljanju pripravljenosti članov sindikata, ki se ugotavlja z glasovanjem. Kolikor poteka glasovanje med člani SDE, je zanjo potrebna 2/3 večina; če glasujejo vsi zaposleni delavci, pa je za odločitev potrebna večina prisotnih na delu na dan glasovanja.

Oblika tega sindikalnega boja, način njenega organiziranja in izvedbe, se podrobneje uredi s Stavkovnimi pravili Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije.

VIII. FINANCIRANJE IN FINANČNO-MATERIALNO POSLOVANJE

58. člen

SDE Slovenije financira svojo dejavnost po načelu samofinanciranja s članarino in drugimi prihodki.

Sredstva, zbrana s članarino, so last organizacij SDE Slovenije.

59. člen

Višino sindikalne članarine določi kongres SDE Slovenije, med kongresoma pa konferenca SDE Slovenije po predhodni razpravi med člani sindikata. Članarina se plačuje od bruto plače ali drugih prejemkov v sindikatu družbe, v katerem je član organizacijsko povezan.

Člani - upokojenci plačujejo članarino v pavšalnem znesku, ki ga na letni seji določi Konferenca SDE Slovenije.

Člani, ki za čas začasne nezaposlenosti ne prejemajo nadomestila in člani, ki služijo vojaški rok, so na porodniškem dopustu in upokojenci, ki prejemajo varstveni dodatek, ne plačujejo članarine.

60. člen

Sredstva zbrane članarine so namenjena za financiranje programa dela in delovanja organizacij ter organov SDE in ZSSS.

Osnovno delitveno razmerje članarine za posamezni nivo sindikalne organiziranosti temelji na Pravilniku o financiranju in finančno-materialnem poslovanju SDE Slovenije.

61. člen

V SDE se poleg načela sofinanciranja uveljavlja tudi načelo solidarnosti in vzajemnosti, kadar posameznim sindikalnim organizacijam sredstva ne zadoščajo za njihovo dogovorjeno dejavnost in sprejeto organiziranost.

62. člen

Kongres, Konferenca SDE ali sindikati družb lahko, na podlagi dodatno sprejetega programa ali projekta, po predhodni razpravi med člani, določijo višjo članarino od dogovorjene po določenih pravilnika o financiranju in finančno-materialnem poslovanju SDE. S tem delom članarine razpolagajo samostojno.

63. člen

SDE Slovenije lahko za uresničevanje svojih nalog ustanovi namenske sklade.

Sklep o tem sprejme predsedstvo SDE po predhodni obravnavi v sindikatih družb in drugih oblikah organiziranja SDE Slovenije.

Sklep vsebuje naziv skladov, njihov namen, vir sredstev, pravila za uporabo in njihove organe upravljanja ter nadzora.

64. člen

SDE Slovenije vodi finančno-materialno poslovanje v skladu z veljavnimi finančnimi predpisi in Pravilnikom o financiranju in finančno-materialnem poslovanju SDE Slovenije.

Strokovna in administrativno-tehnična dela v zvezi s finančno-materialnim poslovanjem se zagotovijo v okviru lastne, pogodbene ali skupne finančne službe z drugimi sindikati.

65. člen

Konferenca sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije najmanj enkrat letno obravnava poročilo nadzornega odbora o poslovanju SDE Slovenije.

Člani sindikata družbe na članskem sestanku najmanj enkrat letno obravnavajo poročilo nadzornega odbora o poslovanju sindikata družbe.

66. člen

Podrobnejša določila o načelih financiranja in porabi sredstev članarine v organih in organizacijah SDE, višini članarine, načinu plačevanja in obračunavanja članarine, zbiranju, delitvi in namembnosti sredstev članarine, sestavi finančnih načrtov organizacij in organov SDE, nalogah odredbodajalca, oblikovanju namenskih skladov ter upravljanju s premičninami in nepremičninami, se opredelijo v pravilniku o financiranju in finančno-materialnem poslovanju Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije.

IX. OBVEŠČANJE

67. člen

SDE Slovenije, oziroma njegovi organi, so dolžni pravočasno informirati svoje članstvo o svojih aktivnostih, sklepih, stališčih in akcijah, ki jih vodijo in o rezultatih svojega delovanja.

SDE Slovenije, oziroma njegovo predsedstvo, v ta namen izdaja stalni bilten - Informator in druge pisne informacije.

X. ARBITRAŽA

68. člen

Medsebojni spori v SDE se rešujejo s sporazumevanjem in dogovarjanjem. Če spora ni mogoče rešiti po mirni poti, o sporu odloči arbitražna.

Vsak sindikat družbe, konferenca SDE in območna organizacija, imenujejo na listo arbitrov po enega člana, ki sodeluje v posameznih arbitražah. V sestavi arbitraže mora biti tudi po en predstavnik strani, ki je v sporu.

Člane arbitraže imenuje predsednik SDE Slovenije iz liste članov arbitraže razen, če je sam stranka v sporni zadevi. V tem primeru imenuje člane arbitraže predsedstvo SDE Slovenije. Predlog za uvedbo arbitražnega postopka lahko da sindikat družbe, konferenca sindikata posamezne dejavnosti, predsedstvo, nadzorni odbor in območna organizacija.

69. člen

Arbitražna se lahko uvede za razreševanje sporov iz naslova:

- izvajanje statuta, programa in drugih aktov SDE;
- kompetenčnih sporov znotraj SDE ter finančnih vprašanj;
- usklajenosti pravil sindikata družbe in drugih aktov.

70. člen

Vsaka stran, ki je udeležena v arbitražnem postopku, lahko izpodbija odločitev arbitraže na konferenci SDE. Odločitev konference je dokončna.

71. člen

Postopek reševanja sporov z arbitražo ureja pravilnik, ki ga sprejme konferenca SDE Slovenije.

XI. ZNAKI IN ODLIČJA

72. člen

Sindikata delavcev dejavnosti Energetike Slovenije ima svoj znak in zastavo.

Znak predstavljajo velike tiskane črke v obliki stilizirane štiribarvne kratice »SDE«, pri čemer je črka »S« rdeče barve, črka »D« je rumene barve s poudarjeno črno obrobo, črka »E« pa je v zeleni barvi.

Zastava je rumene, črne, rdeče in zelene barve, ki si sledijo v enakem razmerju. V gornjem levem kotu zastave je napis: »**Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije**«. Znak Zveze svobodnih sindikatov Slovenije je v desnem kotu zastave.

Razmerje med širino in dolžino zastave je ena proti dva.

73. člen

SDE Slovenije podeljuje zaslužnim organizacijam sindikata družb in drugim oblikam organiziranja sindikata, članom sindikata dejavnosti, članom organov, delovnih teles sindikata, plakete in posebna pisna priznanja za njihov prispevek k uveljavljanju in uresničevanju vloge ter nalog Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije.

Razpis in pogoje za dodelitev plaket in pisnih priznanj določi komisija za odličja pri SDE Slovenije, ki pripravi predlog predsedstvu SDE.

Dobitnike plakete in pisnega priznanja določi predsedstvo SDE Slovenije.

XII. PRAVNA OSEBA

74. člen

1.
SDE Slovenije, sindikati družb in druge stalne oblike sindikalne organiziranosti znotraj SDE, so pravne osebe in samostojni nosilci pravic in obveznosti.

2.
Določene pravice pravne osebe lahko po pooblastilu opravljajo tudi posamezne organizacijske oblike znotraj sindikatov družb in sindikata dejavnosti, kar opredelijo sindikati družb s "pravili sindikata družbe", predsedstvo SDE pa s posebnim sklepom za druge organizacijske oblike znotraj SDE Slovenije.

75. člen

1.

SDE Slovenije, sindikat družbe in druge pravne osebe SDE imajo svoj žig in žiro račun.

2.

Žig je okrogle oblike premera 35 mm z naslednjo vsebino:

- SINDIKAT DELAVCEV DEJAVNOSTI ENERGETIKE SLOVENIJE - ZSSS,
- naziv organizacije oziroma organa ter kraj sedeža organizacije oziroma organa,
- v sredini žiga je znak SDE Slovenije.

XIII. STROKOVNA SLUŽBA

76. člen

Za opravljanje strokovnih, administrativnih in drugih del ter nalog sindikata delavcev dejavnosti Energetike Slovenije ustanovijo, sindikat dejavnosti in sindikati družb ter druge oblike organiziranja SDE Slovenije, lastno strokovno službo ali pa skupno strokovno službo, skupaj z drugimi samostojnimi sindikati.

Odločitev o strokovni službi sprejme predsedstvo SDE Slovenije.

Organiziranost strokovne službe in medsebojne odnose uredijo ustanovitelji s posebnim aktom.

XIV. PRAVNA SLUŽBA

77. člen

SDE Slovenije lahko, samostojno ali skupaj z drugimi samostojnimi sindikati, ustanavlja službe pravne pomoči, ki zagotavljajo članom brezplačno pravno pomoč pri varstvu njihovih pravic, ki izhajajo iz dela in delovnega razmerja.

Sklep sprejme Predsedstvo SDE Slovenije po predhodni razpravi v sindikatih družb.

XV. POVEZOVANJE IN ZDRUŽEVANJE

78. člen

SDE Slovenije se v skladu z interesi članstva povezuje s sorodnimi sindikati v državi.

O morebitni združitvi z drugim sindikatom se članstvo odloča na Kongresu Sindikata delavcev dejavnosti Energetike Slovenije.

Kongres odloči o združitvi z dvotretjinsko večino glasov vseh delegatov kongresa.

XVI. MEDNARODNO SODELOVANJE

79. člen

SDE Slovenije bo v mednarodnem sindikalnem gibanju razvijal in krepil, zlasti s sorodnimi sindikati sosednjih držav in držav Evrope, sindikalno povezanost in sodelovanje v prid skupnega urejanja in izboljševanja ekonomskega in socialnega položaja delavcev ter varstva njihovih pravic.

XVII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

80. člen

Statut ter njegove spremembe in dopolnitve sprejema kongres Sindikata delavcev dejavnosti Energetike Slovenije. Statut oziroma njegove spremembe začno veljati z dnem sprejema.

Med dvema kongresoma sprejema spremembe in dopolnitve statuta Konferenca SDE Slovenije.

81. člen

Statut Sindikata delavcev dejavnosti Energetike Slovenije razlaga statutarna komisija SDE.

82. člen

Ta statut je bil sprejet na skupščini Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije 28. februarja 1990, spremembe in dopolnitve pa: na letni skupščini sindikata dejavnosti 13. junija 1991, na 2. programsko-volilni skupščini - kongresu SDE Slovenije 24. novembra 1994, na konferenci SDE Slovenije 28. junija 1995, na letni seji konference SDE Slovenije 24. aprila 2001 ter na III. kongresu SDE Slovenije 20. marca 2003.

Predsednik
SDE Slovenije:
Franc DOLAR